



Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.



Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.



Čerbiske njedźelske łopjeno

W Budyschinje

19. junija 1932

Bautzen

4. njedźela po šwjatej Trojizy.

Žap. št. 19, 1—7.

Róžde lěto šmy w našim łopjenu na šwjedžen šwja-
teho Jana křćenika wožebite rospominanje měli; tež lětko
chzemy tutón džeń wušběhnyć, kaž šo šluska. Wožebita
wažnosć šwj. Jana ležeske w tym, šo je čłowjekow na Je-
šuža pšihotował. To wupraji šwj. Pawoł w dženšnišim
tešćje se šlowami: „Jan je křćenik i křćenizmu pokutny a
prajik t ludu, šo bychu wěřili do teho, kotryž po nim pšihindže,
to je do Jesom Khrysta.“ Tež dženšnišem ludje chze wón
šamžne předowanje džeržec, kaž tehdom; a lud by derje se
tym činił, na njeho pošluchac. Widžimy kóždy džeń šnowa,
šo tam, hdyž Khrystuža njehaja mječ, wróćo dže se wšěm.
Hdyž tohodla na Jana pošluchamy, činimy Božu wolu;
pšchetož w ón je Jana pošlał, šo bychu čłowjekoj na njeho
pošluchali a šo na Khrystuža pšihotowali. Hdyž tež my
na Khrysta křćenik šmy, njemóžemy tola prajic, šo bychmy
pšchetož tež ša nim šhodžili. Šaj naške žyke žiwjenje je we
najlěpšim padže dobre pšihotowanje na njeho. Doko-
njany nihto tu njebudže, jenož naška wěra budže jónu naš
dokonjec. W njej šo nam došta Boža hnada, kotraž je we
Khrystužu šo šjewila. Tež šwj. Jan křćenik je w Khrystu-
žu šwoje dokonjenje namakał. Tam w puščinje je wucził
w šhudobje, w ponižnosći, w šwjatej šhutnosći a je jich
wjele dobył ša njebieskeho krala. Wot njeho mamy tak tež
my wuknyć, šo žiwjenje w bohatštwje njeje pšcheto to, šchtož
mamy pytać, šo je wjele wažnišcha nam wutroba, kotraž je
w ponižnosći špokojom i tym, šchtož Bóh Knjes dawa, kotraž
šwoje bohatštwje we wěčnym widži. Šchtož je tak myšlic
nawuknył, budže tež w našim čěžkim čašku Boha šhwalic
móz a šo jemu džatowac ša wěčne šubla, kiž nam žana nuša
tutoho čaška wšac njemóže. Kał loško je čłowjek hordy,

šo měni, šam wšcho wuwjesć móž. Tež tak njeh kóždy wot
šwj. Jana wuknje, šo šohnowanje ša naške džělo pšihindže
jenož i wšchotšće. Čěžke džělo bě Bóh Janej dał, ale wón
je jemu jeho ponižnosće dla tež pomhał, šo wuwjesć! W
šchto je dozyla šamer naškeho žiwjenja? Tón, šo bychmy
tež my ludžom Jesuža pšihinješli. Njepraj, to njemóžu, ša
wšchot nješym žadny Jan. Tež ty, luby pšchecželo, móžesh
— to tež jara derje wěš — kóždy džeń druhim se šwojim
šadzerženjom pał Jesuža pšihinjesć pał jeho jim wšac.
Hdyž lubošć i twojeho erta rěči a i twojich škutkow šo po-
kaša, Jesuža pšihinješesh; hdyž hordošć a hida a šawicž we
tebi šwoju domišnu maja a ty pšchecžiwu nim njewojujesh
a je druhim pokasujesh, Bože kraleštwje w druhich šnicžich,
Jesuža jim wojmjesch. To šwarnuj Bóh Knjes, šo by to tež
ša naš plaćil. Chzemy jeho dženska, džeń šwjateho Jana,
prožnyć, šo by tež nam dał šamžnu šhutnosć a lubošć t na-
šim šobucžlowjekam, šo bychmy tež my jich wjele t tomu
dobyli, šo bychu wěřili do Jesom Khrysta! Šamjeń.

Šwjedžen Jana křćenika.

Mat. 3, 1—10.

Šłóž: Njebudž šparna moja dušcha.

Pšichod Knjesow šo šnowa
Křćenizmu předuje;
A pokucze naš šhutnje woła
Poška Božoh' šwědčenje;
Přednyběžer Knjesow
Šslužobnik je horliwy,
Knjesej pucž Jan pšihotuje,
Hdyž lud t njemu pokasuje.

woprawdže „kotra“ w najnadobnišim smyśle tutoho słowa. Diafonikinje pak, kotraž ju hladasche, bu wona luba a lubowana „džowka“, wot kotrejež móžesche wona wjele wuknyć.

Tak bu wěroscź, šhtož Khrystuž wo rěkach žiwjeje wodny praji pola tnych, kotřiž ju pili se studnje žiwjenja. Rěki žohnowanja wuliwachu šo i njeje, kotraž bě tajka czicha, spočojna czerpjerka a křižnoscherka, a buchu cžim šchěrsche cžim hlubšcho wona do czerpjenja pschindže. Wona mějesche jara czerpjecz, tola wona mějesche nadžiju. Sacžrunje njemóžesche wótije rěczecz a ji rěčenje tež bologsče cžinjesche, bě w jeje wócžkomaj tola blyščez, kotrnyž wo wjele rěčesche.

Tola tež wona nashoni tu wjele lubosče. Tutu jej wopokašowachu cži, kotřiž ju a tnych tamnych hladachu a cži, kotřiž kaž wona tam wustrowjenje pytachu. Wschitny pytachu na pschemoh, tak jej bychu mohli pschihotowacz wješe. A wona bě tak jara džakowna ša to. Tola bórny dnybjesche spójnacž, šo šo jeje pucz ke kónzei kšilešche. Kač wulki jejny snutskowny bój bě, wo tym nychtón nicžo njewjedžesche. Wona wojowasche a šebi wudobny dobyče: Knježe, niž kaž ja chzu, ale kaž Ty chzeš! Wona njemorkotasche, wona nješkoržesche, — wona bu zple czicha. Jesuša mēcž, šo to wschitto je, to bu ji wěstosč, wobšbožaza wěstosč. — Tež lětar, kotrnyž mějesche jeje štaziju doma pod šwojim dohladom, šajimowasche šo ša Hanfu jara. Wón bu jej pomoznik a pscheczel. Tak móžesche wona hysczischo wuřnacž: „Njebny-li Bóh tón Knjes mi tutu khorosč pókłač, ja njebny telko lubosče nashonič!“

Tež na šwoju daloku domišnu wona njesabny. A tuta niž na nju. Šanka cžitasche wjele, šo by šwoje nawědženje wudošpołnič. Wona pytasche šrošumicž najhlubšche praščenja žiwjenja a podnuri šo do Biblije, kotraž bu ji bóle a bóle žórko trošča a pošnljenja, cžim dlěje w njej pytasche. Pschi wschēm pak cžinjesche tež hysczje i rukomaj wschelake džeka, dołhož je to jejne možny dowolicu, doniž šo jej ruča njemóžna njeswjese.

Knjes Jesuž šo ji bližesche, a wona džesche jemu napšeczo i pošnym wědomjom w šylnej wěry, njedž bě ji tež i cžakami czežto, šo dnybječ dželicž wot tuteje semje a wot cžlowjekow, kotrnyž lubowasche a wot kotrnyž lubosč dostawasche. Druhdy šo potom wupraji, šnadž tak: „Ach šo bych ja wschēm šotram prajicž mohla, šo njebnychu pschi wschēm šachodnym a šnadnuškim šabye na to jene, šhtož je nušne! Wone bychu we šwojej šlužbje tak mohle hysczje šylnišche a šwěrnishe byč.“

Šokeldnje njedžele kotra Šanka nastajnje khorowasche. Wotebėrasche widomnje. Kašhel pschibnywasche a ju jara martrowasche. Jeje štajna nutrna modlitwa bě: „Pschindž, Knježe, Jesu!“ Jeje wyschšcha macž bě škoro hacž do jeje pošlednjeje hodžinki pschi njej, šo by pomhala a i njej nješka. Šhtož šu cžlowjekoj jeje móhli cžinicž a pomhacž, to šu cžinili a pomhali. Šswěrnny lětar a ju hladaza kotra nještaj šo ša jeje pošlednje hodžiny wot jeje loža hnušoj, doniž tón Knjes njebě po šwoju šwěrnny šlužobnizy pschischoč.

Wo nju žarowasche zny dom nutrnje a woprawdže. Wona bě rjekowška bėdžerka, w znyym czežkim bėdženju blyščezazy pschikad wschēm, kiž maja šo bėdžicž. Na njej je šo dopjelnič to šlowo: „Nascha wěra je to dobyče, kotrež je šwět pschewiny.“ Pschi jeje kašchczu pak šu tam trošchtowan i a radošcziwi se špěwarjom 16. psalma wuřnawali: „Bóh je mi padnył na wješe; mi je šo rjane herbstwo doštač.“

Gustav-Adolfski šwjedžen w Budyščinje

Šdnž je knjes Duczman w Šserbskich Nowinach tajkule wobšchěrnny a dobru rosprawy wo šerbškim a němškim šwjedženju Gustav-Adolfskeho towaršstwa pišak, móže šo tu jenož škrótka na to pošasacž, kaški džej dobyčja tajki šwjedžen je, kotrnyž po prawom nješwjeczi zyrkej jako tajka, ale ewangelške towaršstwo w zyrkwi. Wožadny šu se šobustawami tutoho nětke runje štolětneho najwjětšeho zyrkwinškeho towaršstwa, kšiba šo je mišijonške towaršstwo, wot wožadom tworjene, wjetšche. W Šserbach je šwjate mišijonštwo bóle lubowane hacž škutk lubosče k wěrybratram, w Němzach je nawopač. Ale tež ša Gustav-Adolfske towaršstwo Šserbja wjazny wopruja hacž Němzy, hdnž na pscherěš hladamny. Šserbski předar, knjes šarar Malink-Šasowski, je muž, kiž wjele ša šwjate mišijonštwo cžini. Š jeho šlowow bě kšyschecž, tak jeho wutroba tež ša Gustav-Adolfske towaršstwo bje. Předomasche wo woporniwosčzi, kotruž naž Jesuž wuczi, wukladujo Jesužowe šlowa Mat. 10, 38—42. Tež šchwedški kral Gustav Adolf je nam tajki wuczeč, a kónz lěta budže 300 lět, šo wón pola Šiitzena padže. Gustav-Adolfske towarštwo je jeho žiwny pomnik, hdnž pomha ewangelške wožadny šdžeržecž a wobštaracz w dalokim šwěcze.

Němški předar, knjes šarar Šbert i Širny, mějesche do-połdnja džěcžikemščenje, na kotrnyž bě šo 321 džěczi, holczki i wěncžkami a hólzy i pschepasčkami a kšorhojczkami, najšchlo; je šchulškej kšorhoju džěczi i Dobrušche pschicžahnychu, wot štaršchich pschewodžane. Džěczi wotmołwjachu, šamo wo Turkach psched Winom. Šarar Šbert popołdnju němškej wožadže předomasche a w šhromadžisnje i ewangelškeho žiwjenja we Šuhokšlowjanškej powědasche, wo kotrež žiwny wobras doštachny. Předomanje šo šakoži na šlowo se Šj. Šana 3, 2: „Wotucz a pošnlit druhe, kiž chze wumrěcz.“ Wopišowasche štrach, kiž tam w zysbje ewangelškim wožadom a wožadkam hrošny, tak šebi wěru psches lěštotki šakhowaju a kaške pošnljenje maja se škutka lubosče, kotruž my tu w domach jim wopokašujemy.

Wotšaršnu šlužbu mějeschtaj na šerbškim knjes wyschšchi šarar Šarješt a k. šarar Voigt, na němškim předar šam a k. šuperint. Šröhlich, kotrnyž i móžnym šlowom na kónzu psched wožadnu štejesche. Šyla wožada bě hacž do kónza wutrača.

Rjana pycha Šožeho doma a hudžba, wot zyrkwinškeho kšora a pošawništow na kemšchomaj, wot komorneho kšora knjesa organišny Šorita Šneidera na šhromadžisnje pošćicžena, šwjedženški ras kemšchow pošbėhowaschtej. Na tajke waschne tajki šwjedžen móžne pošnljenje wěry a wješe pschinyše, kotrež ani na rócžnych cžakach nimamy, došel šo te kóžde lěto po rjadu šwjecza. Předarjomaj a knjesej kantorei Šolakej kaž knjesej Šol Drakej, kiž pošawniški kšor wodži, šlušcha kemšchazy džak. Zyrkwinški kšor špěwasche i pschewodom pschczelow móžnje a krašnje: „O Šožo, šny našch twjerdy hród“. Knjes wuczeč Šhmieder hrajesche na pschczelach. To bě pošbėhowaze. Tež jemu praji šo wutrobnny džak. Bóh dai dale našchey wěry dobyče!

Zyrkej a štat.

Nowy šaton wo zyrkwinym dawanju ša Šakštu pschindže, tak hižo wošjewichny, jelišo krajny šejm jemu wot wyschnosče pschepodatny nacžisť pschiwosmje. Šakški šejm, niž zyrkej, je džej na tym wina, šo mamy w Šakškej tajke nješpo-

jaze jarjadowanje zyrkwineho dawka. Na tym, jo stat wina a niz zyrkej, nicžo njepřicheměni to, jo zyrkwi winu dawaja. Ssejm pak móžešće trajej tajki šakoń jenož dacž, dofelž bě žebi šafski lud tak jěstajany žejm wuřwolil. Kaž hižo pi-
žachmy, ma nowy šakoń hižo wot 1. haprleje 1932 płacžicž, potajkim hižo dawć tuteho lěta rjadowacž. To je dobre tak!
— Wo druhi pucž, hubjene pienježne wobštejnošće wořadow, wožebje maľny a w pienježnym žlabny wořadow, wuru-
nacž, prózuja žo nětkle w štaropruškej zyrkwi. Tutón pucž
hicž, by tež ja Šafku dobre było. A wo nim je žo tu tež hi-
žo jednało, tež n. př. w Šerbskej Konferenzny. We wje-
czornych provincach Pruskeje žo prózuja wo šakoń, kotryž do-
wola a poštaja, jo žo wořady jenotliwých wořadow do
šwajškow šjednocža, w kotrychž potom wšě wořady, pienjež-
nje žylne a pienježnje žłabe, pienježne czeže šhromadnje
nježu. S tym žo šhubi pohóršć, jo ma tu žłaba wořada
wulki dawć a hnydom pódla žylna wořada žnadny. — Chze-
my žo nadžijecž, jo žo šafski žejm bórny ja nowy šakoń ros-
žudži, jo mohł žo zyrkwinny dawć tuteho lěta hnydom wot
wšeho špocžatka po nim woblicžicž.

Zyrkej a stat. Wobej drje tola nastupa, a cžłowštu du-
šchu jako šćecžu wožebje, šhtož je to nětkle w našim cžažu
prajicž wo njedželi a njedželskim džěle abo wo kaženju nje-
dželskeho měra š džělom a š druhim abo wo wořwjećenju
njedžele š džělom a š druhim. Žara žlepa je wurěcž: Čžažy
žo přicheměnjeja! S njej žo cžłowješko, šćěščizjenje žami
jebaja a druhich jebaja žobu to woni chzeja žo a druhich
šjebacž. Čžažy žo njepřicheměnjeja, cžłowješko žo přěščě-
rjeja. Čžaž je džěka, hdyž wnuř njedželu žyno džěla abo
po přěštratnym žobotniškim žwjedženju špi žyłu njedželu ru-
nje tak 24 hodžin abo 1440 dołhi, niz šekundy wjaz abo mje-
nje, kaž wón to bě, jako džěd njedželu žwěru Bohu žwjecze-
šće a w dowěrie a nadžiji Božu wolu cžinješće a žwoje žy-
no džělawy džěń džělasće. Mjes wnuřom a džědom šteji nan.
A tu tčži šchpak! Čži, kotřiz w pořlednich 20 lětach do hořpo-
darjenja žo do wjednistwa přichidžechu, měnjachu š wulkeho
džěla, jo žmědža štare wařdnja podtorhacž abo přicheměnjecž,
a tak tež žwjeczenie njedžele. So to Boža kař, njedželu
žwjecžicž, to wěšo njepřajachu, kaž tež jich wjele radšcho Bo-
že mjeno njemjenuje. Čžehodla niz? Dofelž maja přiched
Bohom šle žwědomnje. A šhtož je to špodžiwne a šrudžaze,
to je to, jo je jich přichlad, žyle po šnatym němškim přichlo-
wje „Böse Beispiele verderben gute Sitten“, wjele hořpoda-
rjow, wjele šćěščizjanow šaršich lět šawjedł, škařł. Tak
to tola je!? A to njeje jenož šrudžaze, jo nětk jich wjaz a
wjaz njedželu džěla abo hewař wořwjećuje, to je přechcži-
wo šćěščizjanštwu, přechcžiwo štatej, přechcžiwo ludu, přech-
cžiwo cžłowjekej. Wo cžłowjeku žu wučeni wuřlědžili, jo
je wón je wšěm, šhtož je, tak štworjeny a škoženy, jo jemu
najlěpje tyje, hdyž je kóždy žedmy džěń žwobodny džěń. To
naž njedžiwja. Bóh džě chzješće, jo ma cžłowjek kóždy žedmy
džěń žwjecžicž. Šacž je tutón „kóždy žedmy“ nětko přěni abo
pořledni w běhu tydžjenja, je přiched Bohom wěšće wšcho jene,
jo pak tón žedmy jemu a cžłowjekej wožebje žluřha, niz.
Njemolmy žo tola: Šhtož njedželu š džělom wořwjećuje,
je dužny po tym pucžu, kotrehož pořledni kónž nětkle w Šow-
jetruškej widžimy, hdyž šdobom widžimy, jo žamo Šowjet-
ruška špořnawa, jo njemóže přechcžiwo wěcznym šařadam.
Wona džě je dnyřbjała bankeřot žwojeho njepřěštawazeho
džělanja a žwojeho 5 dnjow trajazeho tydžjenja bjes njedžele
přichowjedžicž. — A tak žo mjes ludom prózuja wo to, jo
by žo njedželski měř ja wšěch wudobyl! Žyle wulke šjed-

nocženstwa žu žo ja to do džěla a wojowanja dale! — A po-
tom: pjecž a poľ milijona wobndlerjow, t. r. 11 milion ru-
kow by rad ja žyly tydžěń někotre dny, haj šnajmješcha ně-
kotre hodžinki džělačo — a njemóže, njemě to! A dnyřbi
nětk tež hiščće přichladowacž, tak drušny njedželski džěń cži-
nja džělawy džěń! To tola žyle wěšće řěka, hrěščicž niz jeno
přechcžiwo Bohu, ale tež přechcžiwo žobucžłowjekam, přechcži-
wo žylemu ludaj! My tu na wřach njejšmy wšchaf hiščće
dožyła šacžuli, šhto to řěka, lěto 2, 3, 4 lěta niz džělacž móž,
niz džělacž žměcž! Šaj tak je, jo wjeřnjenje našich ratař-
šich wřow žo š wulkeho džěla wo to nještaraja a njeprózuja,
špořnacž, tak šle, šnutškownje a šwonškownje šle to je, niz džě-
la měcž. My njecžujemy tu ból, to šnutškowne hinjenje mo-
žow a žyleho cžłowjeka! My hiščće přichemało, přichemało
widžimy to šnutškowne a šwonškowne šchłodowanje cžłowjeka,
žwójby, žyleho luda, kotrež nastawa, nastawa tež ja naž je
tym, jo tak dołho džěla nimaja. Šaj, huřto žo štrožišć, tak
tórne, wopacžne nahladny runje ratařski lud wo tym ma a
tak hanjaze řłowa drušny trjeba. A wono wořtawa hiščće
dale tak. A šćěhwłi, kotrež š teho přichidny na žyly lud a
řraj, njejšu hiščće dopořnacž. — To jenož tak někotre
myřlicžki, niz pytane, ně nam nanuřowane! Chzeja byčž na-
řtorč, rořmyřłowacž a — reformirowacž. A Bóh daj, jo nje-
by hižo přchepořdže było!

Kommunistizny žwobodnomyřleni žu žwoje řłowne řyřlo
š Barlina do Mořštwy přchepořžili. A tomu běchu nuřowani
š wuřšom přchcžiwo bjesbóžnym. Pořdžišcho chzeja žo do
Prahi abo Londona přchěřndlicž, jeli jo to wřchnošće do-
wola.

Žesuwitow je jich nětkle na 22 337. To je jich 659
wjaz hacž 1930. Najwjazny jich řjad Žesuwitow w Šjedno-
czennyh Štatach přchidobny: 214. W Němškej je jich po ša-
piřtu 3069. Tež tu šteja Šjednocžene Štaty na přěnim měř-
nje; tam jich 4231 Žesuwitow řyřli. W žylej Južnej Ame-
rizny je jich 5269, w řranžowškej 2953, w řendželskej 3639.

Wřchelaře š blisřta a řalofa.

Drje dobre šnamjo je, jo móže Drježdžanřki macžěny
dom diařoniřow wořjewicž, jo štej řhorowni w měřtomaj Ge-
ra a řreiberg dwě řmilnej řotřje, kotrež busřtej přiched
něřhto cžařom „wottwarjenej“ šařo do džěla powořatej.

W Drježdžanach, hnydom w Nowym Měřće, móžešće
žyle nowu zyrkej, kotraž je po nowych twařřkich šařadach twa-
řjena, wořladacž. To je nowa zyrkej diařoniřow. Šwonřach
řnadž žo někomuřžuli, řiz je na twar našich Božich domow
šwucženy, njebudže šwopřěřla lubicž, šnutřkach pak wěřće.
Přches žyly nowy Boži dom wěje duch lubošće a woporni-
wořće, niz tohodla jenož, dofelž žobu do wulkeho wuřtawa
diařoniřow řluřha, ale tež tehodla, dofelž žu diařoniřny ja
tutón Boži dom wulke dary lubošće darowale a wulke wo-
pory lubošće woprowale, a to, hacž runje džělaja cžař ži-
wjenja bjes pienježneje šařlužby. Twar noweho Božeho do-
ma bu nuřny, dofelž bě dotalny dodžeržat; bě tež přchemařny
niz jeno ja wuřstaw, ale tež wožebje ja přchezo bóle přchibnywa-
žu wořadu, kotraž žo we wuřstawje diařoniřow š Božim řluř-
ham hromadži.

Řiřtowanje: A. w. A. ja 5 po Tr. — A. w. A. ja 6 po Tr.

Šamolwity ředaktor řarař Wyręacž wo Mořacžizach. — Čžišćež a nařkad
Šmolerjež řniřicžšćežěnje a řniřařnje, řap. řr. š twobw. řuř. wo Budyřřinje
Wuřhadža kóždu řobotu a płacži řchřwěřčlěnje 108 pienjeřtow.